

Radiografia de la tensió del mercat laboral nord-americà

La taxa d'atur als EUA es va situar al gener en el 3,4%, una cota no vista des dels anys seixanta, i la creació d'ocupació en el mateix mes va ser de més de 500.000 llocs de treball, un ritme dues vegades superior a la mitjana observada entre el 2015 i el principi del 2020. Així mateix, segons les dades disponibles fins al desembre, als EUA, hi ha 1,9 vacants d'ocupació per cada persona desocupada, una ràtio molt superior a la mitjana històrica de 0,65 i que mostra fins a quin punt està tensionat el mercat laboral de la economia més gran del món.

Xoc d'oferta o xoc de demanda al mercat laboral?

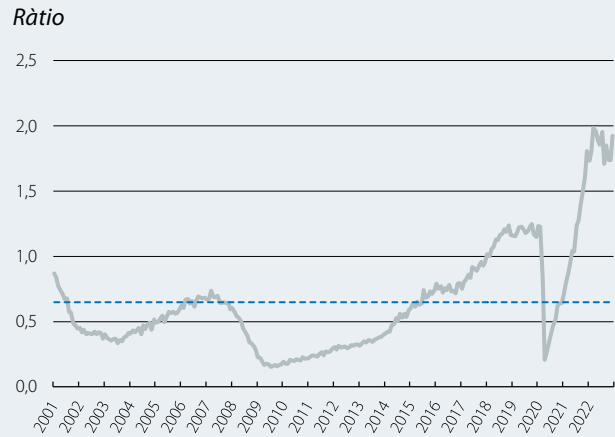
Quan diem que hi ha un tensionament al mercat laboral ens referim al fet que hi ha moltes més empreses volent contractar treballadors que persones buscant feina. La primera pregunta, doncs, que ens hem de fer és si aquest tensionament després de la pandèmia s'ha produït per un augment de la demanda d'ocupació (més empreses volent contractar) o per una caiguda de l'oferta (menys treballadors). La suma del total d'empleats més les vacants disponibles, que seria un indicador de la demanda total d'ocupació, no queda gaire lluny de la seva tendència històrica, la qual cosa ens suggereix que no som davant un xoc de demanda. En canvi, si fem un càlcul similar per a l'oferta d'ocupació,¹ veiem que la pandèmia va ser un xoc important en aquesta dimensió, perquè ara hi ha uns 4,5 milions de treballadors menys dels que caldria esperar.

Dos factors explicarien la major part d'aquesta menor oferta d'ocupació: la menor immigració i la reducció en la taxa de participació laboral. El primer element explicaria, aproximadament, 1,2 dels 4,5 milions de treballadors menys, perquè, des de l'inici del 2019, s'observa en les dades un canvi en la tendència de la població nascuda fora dels EUA que busca feina al país. Si s'hagués mantingut la tendència de creixement observada entre el 2015 i el 2019 d'aquest segment de població, hi hauria, al final del 2022, una mica més de 47 milions de persones nascudes fora dels EUA amb més de 16 anys, en lloc dels 45,9 que va reportar el BLS al gener. El segon element és la menor taxa de participació laboral, és a dir, una caiguda de la gent de més de 16 anys que treballa o que desitjaria treballar, des del 63,3% previ a la pandèmia al 62,4% registrat al gener, la qual cosa equivaldria a uns 2,7 milions menys de treballadors.

Durant els mesos més durs de la pandèmia, el descens d'aquesta taxa va ser especialment intens i es va atribuir, en part, a factors conjunturals, com la por a treballar en

1. Per projectar l'ocupació que «hauríem d'observar», utilitzem les últimes estimacions poblacionals dels EUA (2017) per predir la població més gran de 16 anys i suposem unes taxes d'atur (el 3,5%) i de participació laboral (el 63,3%) constants des de l'inici de la pandèmia.

EUA: vacants per aturat

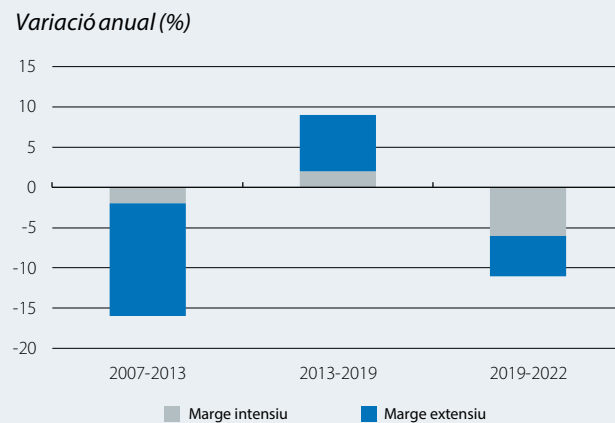
Nota: En línia discontinua indiquem la mitjana històrica.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades del BLS.

EUA: taxa de participació laboral per edats

Nota: En línia discontinua marquem el nivell del febrer del 2020.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades del BLS.

EUA: descomposició del canvi en hores treballades totals

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de Lee, D. et al. (2023), «Where Are the Workers? From Great Resignation to Quiet Quitting», National Bureau of Economic Research, núm. w30833.

ocupacions més exposades al contacte humà o la impossibilitat de moltes persones per compaginar el treball amb la cura de menors o de gent gran.² No obstant això, aquests factors ja no haurien de jugar un paper destacable. De fet, el que ara empeny aquesta menor taxa és, sobretot, la sortida del mercat laboral de la població més gran de 55 anys. I és que els canvis en la composició d'aquest (gran) tram d'edat ha estat especialment rellevant entre el 2016 i el 2022, perquè el pes de la població entre els 55 i els 59 (la taxa de participació laboral de la qual és molt superior a la de la població de més de 60 anys) ha caigut.³

D'altra banda, és important remarcar que aquesta caiguda dels treballadors es produeix des del marge extensiu de l'oferta laboral, és a dir, el nombre de persones que treballen. Però, al mateix temps que cau el nombre de persones al mercat laboral, les que hi romanen treballen menys hores i redueixen, al seu torn, el marge intensiu. Aquest fenomen rep el nom de dimissió silenciosa (*quiet quitting*, en anglès) i és degut a la voluntat de molts treballadors de trobar un millor equilibri entre la vida laboral i la vida personal. Així, tal com es pot veure al tercer gràfic, segons les dades d'una recerca recent, la reducció de les hores treballades entre el 2019 i el 2022 als EUA s'explica per la reducció del marge extensiu i del marge intensiu, i la reducció intensiva més remarcable es dona entre els homes amb estudis universitaris i entre els 25 i els 39 anys.⁴

Aconseguirà la Fed equilibrar l'oferta i la demanda d'ocupació?

Aquest desajustament entre l'oferta i la demanda d'ocupació provoca unes dinàmiques salarials que no ajuden la Reserva Federal a retornar la inflació al seu objectiu del 2%. I és que les empreses, per poder cobrir les vacants i atreure treballadors, han d'oferir salaris més elevats, la qual cosa, al seu torn, empeny la inflació cap amunt. Per aquest motiu, mitjançant les pujades de tipus, la Fed tracta d'equilibrar de nou l'oferta i la demanda d'ocupació i pretén fer-ho sense provocar un gran augment de la taxa d'atur: l'enduriment monetari, per si sol, no animarà els treballadors fora del mercat laboral a entrar-hi, però hauria de desincentivar les empreses a contractar més gent, i es reduirien, així, les vacants d'ocupació.

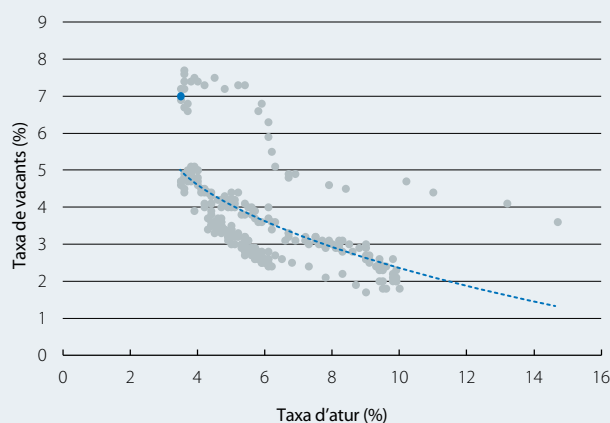
Aconseguirà la Fed reduir la taxa de vacants sense que això impliqui necessàriament un augment bruscat de l'atur? La resposta no és òbvia, i una bona part de la conclusió del debat sobre si hi haurà recessió als EUA en depèn. Hi ha

2. Aquest fenomen, especialment intens el 2021, va rebre el nom de la gran renúncia (*the great resignation*). Per a més detalls, vegeu «[EUA: recuperació \(in\)completa del mercat laboral](#)», a l'IM07/2021.

3. De fet, el canvi en la composició de la població de més de 55 anys explicaria la reducció de 2,7 a 2,4 milions de treballadors comentada més amunt.

4. Vegeu Lee, D. *et al.* (2023), «Where Are the Workers? From Great Resignation to Quiet Quitting», National Bureau of Economic Research, núm. w30833.

EUA: corba de Beveridge

Nota: En blau marquem l'última dada disponible.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades del BLS.

arguments en les dues direccions: d'una banda, la corba de Beveridge, que relaciona la taxa de vacants amb la taxa d'atur, no és lineal, i, en el punt en què es troba ara, sempre que es mantinguin les relacions històriques, hi hauria un cert marge per reduir les vacants sense augmentar excessivament l'atur.⁵ Així mateix, ateses les dificultats, en els últims anys, per poder cobrir les vacants, moltes empreses poden optar per no destruir ocupació si temen que, més endavant, tindran dificultats per tornar a trobar treballadors.⁶ D'altra banda, les vacants d'ocupació no es troben distribuïdes de manera homogènia entre els sectors econòmics dels EUA. De fet, les vacants es concentren molt al sector de l'hoteleria i la restauració (precisament on el salari per hora és més baix), de manera que, si suposem que la pujada de tipus de la Fed refreda la demanda de tots els sectors (i destrueix vacants) de manera relativament semblant, sí que es podria produir una destrucció d'ocupació a la resta de sectors i, de retruc, un augment de la taxa d'atur.

Ricard Murillo Gili

5. Vegeu Bok, B. *et al.* (2022), «Finding a Soft Landing along the Beveridge Curve», FRBSF Economic Letter, 24.

6. De fet, a l'informe d'ocupació del mes de gener, es va documentar un menor nombre d'acomiadaments del que és habitual en aquest mes, la qual cosa es podria explicar per la por de les empreses a les dificultats per trobar treballadors en el futur.